Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2024/621

7.3.2024.

KOMISIJAS IETEIKUMS (ES) 2024/621

(2023. gada 18. decembris)

par Bulgārijas pasākumu saderību ar Savienības klimatneitralitātes mērķi un piemērotību progresa panākšanai attiecībā uz pielāgošanos

(Autentisks ir tikai teksts bulgāru valodā)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 ([1]), un jo īpaši tās 7. panta 2. punktu,

tā kā:

(1) Saskaņā ar Regulu (ES) 2021/1119 (Eiropas Klimata akts) Komisijai ir jānovērtē nacionālo pasākumu saderība ar klimatneitralitātes mērķi un to piemērotība progresa panākšanai attiecībā uz pielāgošanos. Komisija novērtēja Bulgārijas pasākumu saderību ar minētajiem mērķiem ([2]). Tālāk sniegtie ieteikumi ir balstīti uz minēto novērtējumu. Bulgārijai šie ieteikumi būtu pienācīgi jāņem vērā un jāveic attiecīgi sekojumpasākumi saskaņā ar Eiropas Klimata aktu.

(2) Lai gan Savienības siltumnīcefekta gāzu neto emisijas (ieskaitot emisijas no zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības (ZIZIMM), bet neskaitot starptautiskā transporta sektora emisijas) kopumā uzrāda stabilu lejupvērstu tendenci, kas kopumā atbilst lineārajai trajektorijai, ar kuru tiktu sasniegts Savienības 2030. gada klimata mērķrādītājs (–55 %) un Savienības 2050. gada klimatneitralitātes mērķis, emisiju samazināšanas temps ir jāpaātrina un ir ļoti svarīgi, lai dalībvalstis rīkotos. Dalībvalstīs panāktais progress nav viendabīgs, proti, konstatētas nozariskas problēmas un trūkumi, kas nekavējoties jānovērš. Ekonomikas pārveide, kas vajadzīga, lai virzītos uz Savienības klimatneitralitātes mērķi, nav iespējama bez ticamām ilgtermiņa stratēģijām.

(3) Atjaunināt‌ie nacionālie enerģētikas un klimata plāni saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1999 ([3]) 14. pantu ir būtiski, lai dalībvalsts veiktu pasākumus, kas palīdzētu kolektīvi sasniegt klimatneitralitātes mērķi un nodrošinātu nepārtrauktu progresu attiecībā uz pielāgošanos saskaņā ar Eiropas Klimata aktu. Tomēr Bulgārija jaunākā paziņotā integrētā nacionālā enerģētikas un klimata plāna atjauninājuma projektu nav iesniegusi.

(4) Lai nodrošinātu klimatadaptācijas stratēģiju un plānu iedarbīgumu, ir svarīgi pienācīgi noteikt, kādi potenciālie klimata pārmaiņu draudi var ietekmēt konkrētu teritoriju vai sektoru. Lai nodrošinātu patiesu pielāgošanos, ir vajadzīga skaidri pilnvarota pārvaldības un koordinācijas struktūra ar augsta līmeņa politisko atbalstu. Pielāgošanās rīcībpolitikām būtu jākoncentrējas uz teritorijām vai sektoriem, kuri pret klimata pārmaiņām ir īpaši neaizsargāti vai kuru darbības ir būtiskas citu sektoru noturībai, vai kuriem ir liela nozīme valsts ekonomikā vai sabiedrības

([1]) OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.

([2]) 2023. gada ES klimatrīcības progresa ziņojums (COM(2023) 653 final) un Komisijas dienestu darba dokuments "Assessment of progress on climate adaptation in the individual Member States according to the European Climate Law" ["Novērtējums par progresu attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām atsevišķās dalībvalstīs saskaņā ar Eiropas Klimata aktu"] (SWD(2023) 932).

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

veselībā. Prioritāri jāreaģē uz ietekmi un riskiem, kas varētu ietekmēt kritisko infrastruktūru vai sistēmas ar ilgu kalpošanas laiku vai kas sistēmas varētu ietekmēt neatgriezeniski, ņemot vērā mijiedarbību ar sociālekonomisko attīstību vai citiem ar klimatu nesaistītiem faktoriem. Pielāgošanās pasākumu finansēšanai var mobilizēt dažādus ES finansējuma instrumentus. Izstrādājot nacionālos plānus saskaņā ar relevanto ES fondu noteikumiem, dalībvalstīm priekšplānā būtu jāizvirza klimatnoturības apsvērumi. Izdevumiem nevajadzētu nelabvēlīgi ietekmēt pielāgošanos, t. i., palielināt labuma guvēju vai citu personu neaizsargātību.

(5) Visneaizsargātākās kopienas ir tās, kurām ir īpaši augsta varbūtība izjust klimata pārmaiņu ietekmi. Dažādu reģionu un sociālekonomisko grupu nevienlīdzīgā pakļautība klimata pārmaiņu ietekmei un neaizsargātība pret to saasina nevienlīdzību. Taisnīgai noturībai būtu jāsamazina nevienlīdzīgais klimatiskā riska slogs un jānodrošina taisnīgums. Sistēmiska spēja pielāgoties klimata pārmaiņām ir svarīga, jo tā dod iespēju izvairīties no iespējama kaitējuma vai mazināt to, izmantot izdevības un pārvarēt šo pārmaiņu sekas. Pielāgošanās spējas uzlabošanai ir nepieciešams progress visos valdības līmeņos, kā arī publiskajā un privātajā sektorā. Daudzi ar pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītie intervences pasākumi sākas vietējā un reģionālā līmenī. Pašvaldībām ir būtiska loma sabiedrības iesaistes un vietējās rīcības veicināšanā. Pat ja ar klimatu saistīts apdraudējums skar tikai vienas dalībvalsts teritoriju, tas var radīt lavīneida sekas, kuras pārsniedz valstu robežas, tāpēc ir jāveido taisnīga noturība. Liela nozīme ir vietējā līmeņa pielāgošanās rīcībpolitiku sagatavošanai un īstenošanai,

AR ŠO BULGĀRIJAI IESAKA.

Nacionālo pasākumu saderība ar klimatneitralitātes mērķi

1. Iesniegt jaunākā paziņotā integrētā nacionālā enerģētikas un klimata plāna atjauninājuma projektu, kā paredzēts Regulas (ES) 2018/1999 14. pantā, lai Komisija varētu novērtēt tā saderību ar klimatneitralitātes mērķi.

2. Atjaunināt nacionālo ilgtermiņa stratēģiju un paaugstināt tās vērienīgumu un kvalitāti, citastarp precizējot Bulgārijas ilgtermiņa klimatneitralitātes mērķi un pamatojot Bulgārijas emisiju samazināšanas un piesaistījumu palielināšanas mērķrādītājus atsevišķās nozarēs ar ticamām rīcībpolitikām un pasākumiem.

Nacionālo pasākumu piemērotība progresa nodrošināšanai attiecībā uz pielāgošanos

3. Novērtēt relevantos neaizsargātības aspektus un riskus, kas saistīti ar karstuma viļņiem, plūdiem un sausumu. Stiprināt un skaidri pilnvarot pārvaldības un koordinācijas struktūru, kas spēj atbalstīt spēcīgu plānošanu, risinājumu ieviešanu un investīcijas pielāgošanās jomā visās nozarēs, iedzīvotāju grupās un administratīvajos līmeņos. Nodrošināt, ka pielāgošanās prioritātes, stratēģijas, rīcībpolitikas, plāni un centieni ir samērojami ar prognozēto nākotnes klimatisko neaizsargātību un riskiem, balstoties uz labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem datiem un pieejamajiem klimata prognozēšanas un agrīnās brīdināšanas rīkiem. Pievērst lielāku uzmanību klimatnoturības apsvērumiem, izmantojot atbalstu no ES finansēšanas programmām, piemēram, kopējās lauksaimniecības politikas, kohēzijas politikas finansējuma un citiem relevantiem ES fondiem. ES finansējums būtu jāizlieto tā, lai tas palielinātu klimatnoturību un nepalielinātu neaizsargātību (t. i., nenodarītu būtisku kaitējumu pielāgošanās pasākumiem).

4. Pielāgošanās rīcībpolitiku izstrādē un īstenošanā iesaistīt ieinteresēto personu grupas, kas pret klimata pārmaiņu ietekmi ir īpaši neaizsargātas. Dokumentēt apspriešanās procesus un iznākumus. Uzlabot koordināciju starp dažādiem pārvaldības līmeņiem (valsts/reģionālo/vietējo), lai saskaņotu plānošanas instrumentus un palīdzētu koordinēt intervences pasākumus, kuru mērķis ir sistēmiska pārveide. Palielināt informētību par esošo neaizsargātību un riskiem, kā arī par esošajiem variantiem. Mācīties no uzraudzības un izvērtēšanas rezultātiem, iespēcināt pārvaldības struktūras, dot iespēju rīkoties vietējā līmenī un veicināt elastību, kas ļauj pielāgoties mainīgiem apstākļiem. Iesaistīt sociālos partnerus un privātā sektora ieinteresētās personas rīcībpolitiku izstrādē, īstenošanā un investīcijās. Uzlabot iesaisti pārrobežu sadarbībā ar kaimiņvalstīm plašākās teritorijās (piemēram, upju baseinos). Izveidot mehānismus, ar kuriem nodrošina, ka tiek sagatavotas vietēja līmeņa rīcībpolitikas un ka tās tiek regulāri izskatītas un atjauninātas.

Briselē, 2023. gada 18. decembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Wopke HOEKSTRA